

EHP Fondy 2009 – 2014
Program CZ04 - Ohrožené děti a mládež

Negativní vlivy na vývoj dítěte

Gymnázium, Pardubice, Mozartova 449
25. 2. 2015
PhDr. Roman Miletín, Poradna pro rodinu Pardubického kraje

Připoutání dítěte

- Většina dětí kolem 12. měsíce je bezpečně připoutána.
- Jsou však děti, které mají nejistou vazbu k pečovateli.
- Jsou to děti: nejistě připoutané – ambivalentní
nejistě připoutané – vyhýbavé
nejistě připoutané – dezorganizované.

Výzkumy Mary Mainové (Main 1995)

- Nejranější připoutání se děje v sedmém měsíci věku dítěte
- Takřka všechny děti jsou schopny připoutání
- Připoutání si vytvoří dítě pouze v omezeném okruhu lidí
- Vytvořené vzorce jsou odvozeny od sociálních interakcí s těmito osobami
- Tyto vytvořené vzorce vedou ke specifickým organizačním změnám v chování a fungování mozku

Bezpečné připoutání

- Představuje přirozený, nedefenzivní vztah
- Pečovatelé jsou pro děti emočně dostupní, vnímaví
- Pečovatelé jsou schopni adekvátně reagovat na potřeby dítěte
- Dítě a pečovatel jsou v souladu, pečovatel se dokáže v jisté chvíli upozadit, je schopen holdingu (Winiccott, 1986).
- Pečovatel reguluje stavy dítěte tak, že minimalizuje negativní a amplifikuje pozitivní prožitky – tzv. „zrcadlení“ rodičem.

Děti ambivalentní – úzkostně vzdorující

- Ambivalentní dítě je po odchodu pečovatele silně rozrušeno. Jakmile se však pečovatel vrátí, je citově rozpolcené. Dítě chce, aby ho pečovatel vzal do náruče, ale jakmile to pečovatel udělá, tak ho dítě odstrkuje. Ambivalentní děti jsou v nepřítomnosti pečovatele neklidné, ale po návratu pečovatele se na něho hněvají. Nedají se snadno utěšit, jako by diskomfortem potřebovaly vyždímat z pečovatele co nejvíce pozornosti. Pečovatelé jsou dostupní, ale ve své dostupnosti nespolehliví. Pečovatelé neumí odložit své potřeby a zájmy v zájmu dítěte. Paradoxně tyto reakce vedu k obtížné separaci u dítěte.

Děti vyhýbavé – úzkostně vyhýbavé

- Děti zůstávají po celou dobu odměřené a lhostejné. Po odchodu pečovatele neprojevují neklid a při jejím návratu si ho většinou nevšímají. Pečovatelé reagují chladně, necitlivě, což vede dítě k ochraňujícímu „self“, aby předešlo zklamání. Fyziologické reakce však prozradily, že tyto děti silně reagují. V dospělosti se tyto děti obávají a nadměrně kontrolují, aby nevypadaly dětinsky, trpí obavami z nevztažnosti, že nebudou druhými přijímány, milovány.

Děti dezorganizované

- Působí téměř trvale neobvyklým dezorientovaným, zmateným, či vystrašeným dojmem. Na návrat pečovatele reagují podivně, často ztuhnou, blíží se často k pečovateli obrácenou tváří, chodí v kruhu, zmateně. Kolem 5. roku dezorganizované chování vymizí, je často nahrazeno primitivním organizovaným chováním, ale za ním jsou schovány dezorganizované pracovní modely. Pečovatelé těchto dětí sami reagují pouze na své vnitřní ohrožení, které dítě nechápe a není schopno adekvátně zpracovat. Pečovatel sám je zdrojem hrozby. Dítě však paradoxně a dezorganizovaně o to více hledá bezpečí a ochranu u zdroje hrozby.

Literatura

- Ainsworth, M.D., Bell, S.M.: Attachment, Exploration and Separation: Illustrated by the Behavior of One Year Olds in the Strange Situation.
- Berlin, L., Cassidy, J.: Understanding Parenting: Contributions of Attachment Theory and Research.
- Field, T.M.: Touch Therapy Effects on Development.
- Main, M.: Recent studies in attachment: overview with selected implications for clinical work.